

Naročnina: ena mesečno 36 Din, 6
inostanstvo 40 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Kneževa ulica 8. Telefon 807.
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon
št. 440.
Celje: Kocencova ul. 2. Telefon 807. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upraviteljski: Ljubljana, Prešernova št. 84.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Ispraviteljski: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 3492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 456.
Podružnica Celje: Kocencova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti št. 66. Savodnih: Ljubljana
št. 11.842; Praha št. 78.180; Wies
Nr. 105.241.

Ljubljana, 22. marca.

Slovenski pravniki obhajajo danes
štiridesetletnico svojega društva »Prav-
nika«.

Ta štiridesetletnica, kakor se praz-
nuje z zgolj internimi prireditvami, je
več ko obletnica kakršnegakoli društva.
Je spomin na potek zelo pomembne
dobe, ki se sama deli v dva dela. V
prvih 30 let od 1889 do prevrata, in v
prvih deset let Jugoslavije.

List »Slovenski pravnik« nosi let-
nico XLIII., društvo »Pravnik« pa je
imelo svoj ustanovni skupni zbor 26. ja-
nuarja 1889. Od te dobe pa vse do le-
ta 1918, je bil »Pravnik« center rezi-
stence, in je pomenil nacionalno za nas
približno to, kar cerkev pred protire-
formacijo, kar Vodnikov list ob fran-
coski revoluciji, kar Bleiweisov pred
marčno revolucijo. Bil je center težen
za slovensko terminologijo, slovensko
pravno znanost, slovensko uradovanje
na sodiščih in pri drugih uradih. Bil je
center našega znanja, četudi je z ozi-
rom na fiskalne stroške in center naše
drobne državopravne in narodne kruš-
ne borbe. V pravicah našega jezika je
bilo takrat jedro borbe za naše narod-
ne pravice in za ravnopravnost. Last-
na pravniška literatura je pomenila v
teh usodnih 30 letih ne le strokovno,
marveč tudi politično kar najpomemb-
nejšo nacionalno pridobitev. Bila je po-
goj za omogočenje naše univerze tako
v personalnem kakor v materialnem
pogledu. Izdajanje lista, knjig, društve-
no življenje, sestanki, to vse so agre-
gati bogatega delovanja naših organi-
ziranjih juristov. Začasno je bilo oddvo-
jeno delovanje posebne organizacije
odvetnikov, v namenu, da bi eventual-
nih vladnih represalij za svobodno so-
besedo ne čutili »Pravnik« kot takšen.
Ko je padla ta opasnost, je odpadla tu-
di formalna dvotirnost, ki je bila le na
papirju, kajti dejansko je tudi za vse
takšne borbene vloge in posle vedel
»Pravnik«.

Ponosna je zgodovina slovenskih
pravnikov v dobi do osvobodjenja. Od-
tod dalje se nekoliko pozna razvrstitev,
v katero je zašla Jugoslavija. Nove na-
loge, ki so se izkristalizirale v zadnjem
desetletju, so po »Slovenskem Pravi-
niku«: izdajanje glasila, sodelovanje na
pravnih kongresih in njih prirejanje,
zblizanje posameznih terminologij, go-
jenje znanosti, K temu bi še dodali, da
spada tudi naša Akademija v ta del
programa slovenskih pravnikov.

Izmed drugih mnenj o novih nalo-
gah slovenskih pravnikov je pomemben
memento dr. M. Pretnarja v slavnost-
ni številki »Slov. Pravnika«: »Društvo
je gojilo ne samo pravno znanost mar-
več je bilo središču onih slovenskih in
hrvatskih pravnikov, ki niso pozabili,
da niso samo pravniki, ampak tudi si-
novi svojega naroda in so smatrali za
svojo dolžnost delovati na to, da pride
naš narod tudi v državnem in sploh
javnem življenju do veljave.« Zato
predlaga, naj bi pravniški sodelovali pri
vseh vprašanjih zakonodaje, ki prete-
sajo našo državo, sine ira et studio s
pravnikega stališča glede na gospo-
darski in socialni položaj in o njih iz-
ražajo svoja mnenja.

Drugeče bi se tudi dalo reči, da so
pravniki bili preje in da so danes lahko,
če bi hoteli, tvorci nacionalnega jav-
nega mnenja in vzgojitelji. Učitelji one-
mu delu naroda, ki je odrasel šoli. In
njegovu odvetniku v borbenem smislu
besede. Sodnik, odvetnik, profesor pra-
va so od nekdanj in prva dva v naši na-
rodni zgodovini še posebej, historični
predstavnik svobodnega mišljenja in ne-
odvisnosti.

Pravnik je bil v dobrem pomenu te
besede v naši preteklosti elita narodne
inteligence in objektivna sodba mu
bo priznala, da si je tudi v novi domo-
vinini znal v glavnem očuvati svoj vi-
soki nivo. V najtežjih časih poprevratne
demoralizacije je ime slovenskega so-
dnika ostalo čisto in svetlo, a tudi slo-
venski odvetnik se je z uspehom bori-
l, da ne zapade moralni devalvaciji.
Jugoslavija postavlja naše pravnike
pred nove in težke naloge in nič ne
dvomimo, da jim bodo kos. Njihova
glavna dolžnost, očuvati v narodu vero
v zakon in pravico, z nesebičnim in
stvarnim nasvetom in delom pomagati
pri izgradnji pravil za končno normali-
zacijo našega nacionalnega in držav-
nega življenja, biti ljudstvu dober in
objektiven svetovalec v vseh težkočah
in neprilikah vsakdanosti, juriste še
vedno visoko dviga v njihovem pokli-
cu, naj si bo za sodnim stolom, odvet-
niško mizo, proforsko katedro ali v
administrativni pisarni. Slovenski pravi-
niki so v 40 letih svojega organizirane-
ga dela v »Pravniku« dokazali, da jih
sme narod s ponosom šteti med svoje
najboljše sinove.

Skromna slavnost društva »Pravnik«
zasluži pažnjo celokupnega naroda in
spomin na idealno delo preteklosti je
najlepša vzpodbuda za bodočnost, da
bodo za slovenskega pravnika ostala
vedno živa načela naših starih juristov:
honeste vivere, neminem laedere, jus
suum cuique tribuere.

Toni Schlegel v Zagrebu umorjen

Dva neznanca sta sinoči ustrelila direktorja »Novosti«
in znamenitega hrvatskega novinarja Toni Schlegla

Zagreb, 22. marca. n. Danes zvečer
par minut pred 8. je bil na Prilazu iz-
vršen zavraten atentat, katerega žrtev
je postal predsednik novinskega kon-
cerna »Jugostampe« in direktor »Novo-
sti« Toni Schlegel. V trenutku, ko je
pred svojim stanovanjem stopil s
svojega avtomobila in prišel za ključko
vežnih vrat, sta priskočila k njemu dva
neznanca. Izmed katerih je eden oddal
od zadaj iz neposredne bližine strel iz
samokresa na Schlegla. Kroga je pre-
drila srce, tako da se je Schlegel pri pri-
či zgrudil mrtev na tla.

Zagreb, 22. marca. n. O atentatu na
direktorja »Novosti« Schlegla se do-
znava v poznih večernih urah nasle-
dne podrobnosti:

Kakor običajno, se je Toni Schlegel
malo pred osmo uro zvečer podal iz
redakcije »Novosti« v Marovski ulici
nasproti gledališča k večerji na svoje
stanovanje na Prilazu Giure Deželica
št. 84. Vozil se je v svojem avtomobilu.
Kakor zatrjuje šofer, sta prispela
pred stanovanje, ki leži v precej mir-
nem in samotnem delu mesta, blizu ko-
lodvora Sava, 7 minut pred 8 Schlegel
je izstopil iz avtomobila; na kratko po-
zdravil šoferja in stopil proti vežnim
vratom. V tem hipu sta z druge strani
ulice prihitela dva moška, stara okrog
25 do 30 let, izmed katerih je bil eden
srednje, drugi pa majhne rasti. Majhi
je bil oblečen v jahalne hlače. V tre-
nutku, ko je Schlegel prišel za ključko,
da bi odprl vežna vrata, je stopil manj-
ši moški tik za njegov hrbet in sprožil
na Schlegla strel iz revolverja. Z bo-
lestnim krikom se je zgrudil Schlegel
na tla, napadalec pa sta pobegnila v
smeri proti kolodvoru Sava, bivšemu
južnemu kolodvoru.

Na ulici v tem času skoraj ni bilo
nobenega človeka. Atentat je slučajno
videl neki kanetan, ki stanuje v isti
hiši kakor Schlegel. Kanetan je takoj
prihitel na ulico in odnesel smrtno ra-
njenega in nezvestnega Schlegla v
njegovo stanovanje v I. nadstropje.
Vsaka pomoč je bila izključena. Schle-
gel je nar mirno nato izdihnil.

Kroga je šla izpod leve lopatice,
predrila srce in obhlačila pod levo pa-
duho. Rana je bila absolutno smrtna
in bi bila vsaka zdravniška pomoč za-
man.

Ko se je šofer, ki je sprva od prese-
nečenja onemel, zavedel, kaj se je zo-
dilo, je pognal avtomobil za bežečima
napadalcema. Ta sta bežala najprej po
Prilazu, nato pa sta zavila v stransko
ulico proti kolodvoru. Ker je tam še
mnogo nezazidanih parcel, sta krenila

kar preko polja, kamor jima šofer z
avtomobilom zaradi mehke in mokre
zemlje ni mogel več slediti in sta mu
kmalu izginila izpred oči.

Zločin je videl tudi neki oficir iz
bližnje vojašnice Zrimskega. Ko je si-
šal strel in videl bežeča napadalec, je
poslal takoj dva vojaka, da bi poma-
gala pri zasledovanju. Vojaka sta pre-
cej daleč sledila bežečima atentatorje-
ma, ki pa sta jima kljub temu izginila
v noči.

O atentatu je bila telefonično obve-
ščena policija, ki je poslala na Prilaz
tako uradno komisijo. Policijski urad-
niki so naprej zaslišali domače ljudi,
vse očitvice, zlasti pa šoferja, da so
ugotovili, kako se je izvršil napad. Ob-
enem so bile po vsem mestu razposla-
ne letetice, patrolje na konjih in kolesih,
ki so pretaknile vse ulice in iskale
sumljivih elementov. Vse ulice okrog
Prilaza so bile cernirane. Do 1. jutraj
pa o morilcih še ni nikakega sledu.

Vest o atentatu se je bliskovito raz-
širila po vsem mestu ter je izzvala
ogromno senzacijo in splošno obžalo-
vanje tragčne smrti uglednega hrvat-
skega javnega delavca.

Nepričakovana tragična smrt Tonike
Schlegla je velika izguba za naš na-
rod. Zločinski strel je uničil življenje
enega najznamenitejših jugoslovenskih
žurnalstov, novinarja, s kakršnim bi
se ponasjal vsak narod. Z imenom po-
kojnega Schlegla so vezani najlepši
spomini nekdanjega bojevitiga jugo-
slovenskega in naprednega novinstva
na Hrvatskem, v novem razvoju na-
šega časopisja po osvoboditvi pa je
Schlegel postal tudi veliki novinski or-
ganizator: časopisno podjetje »Jugo-
štampa« je plod njegovega organiza-
torskega dela. Posebno vnuemo je po-
svetil pokojni Schlegel dnevniku »No-
vosti«, ki ga je znatno razširil in spo-
polnil. V njem je pisal skoraj vsak dan
svoje izvrstne uvodnike. Kot novinar
je bil Schlegel mož sijajnega peresa, ve-
like erudicije in žive iniciative. Poli-
tično-strankarsko se ni udeleževal,
vendar pa je od nekdanj trdno vztrajal
na napredni in jugoslovenski liniji.
Človek evropske kulture, ljubiv in
plemenitega srca je užival pokojni v
vseh krogih največje simpatije. Imel je
nešteto prijateljev v vseh taborjih, med
njimi pač do zadnjega vse jugosloven-
ske novinarje, ki globoko pretreseni
stojijo ob mrtvem truplu svojega pro-
minentnega tovariša.

Slava spominu Toni Schlegla!

Poostreni predpisi za bolezensko upokožitev

Z včerajšnje seje zakonodajnega sveta — Ureditev ver-
skih praznikov v državnih uradih

Beograd, 22. marca p. Danes popol-
dne od 15.30 do 17.30 se je vršila seja
Vrhovnega zakonodajnega sveta. Glas-
som komunicirala, ki je bil izdan, je VZS
odobril pravilnik za ugotovitev zdrav-
stvenega stanja državnih uradnikov in
nato še zakon o praznikih. Oba zakon-
ska predloga sta bila sprejeta z manj-
šimi stilističnimi spremembami. Raz-
prava o poslovnem redu državnega
sveta in upravnih sodišč je bila odgo-
dena do jutri. Kot referenti so se ude-
ležili današnje seje za ministrstvo fi-
nanc načelnik Toša Fijušević, za mi-
nistristvo narodnega zdravja dr. Aloj-
zij Stojković in za ministrstvo pravde
načelnik Vasa Petrović.

Pravilnik o ugotovitvi zdravstvene-
ga stanja se nanaša na čl. 108 zakona
o državnih uradnikih ter vsebuje po-
drobne predpise glede postopanja pri
bolezenskih dopustih in predčasnih
upokožitvah zaradi bolezni. Glasom do-
ločb tega pravilnika bo osnovana v
Beogradu posebna sanitetna komisija,
pred katero bodo morali vsi oni držav-
ni nameščenci, ki bodo proslili za
predčasno upokožitev iz zdravstvenih
razlogov. Tudi za daljše bolezenske
dopuste bo potrebno mnenje te komi-
sije.

Zakon o praznikih točno fiksira, ka-
tere praznike morajo praznovati držav-
ni uradi, in deli praznike tako, da
delo v državnih uradih počiva popol-
noma ali pa samo deloma. Verske
praznike, v kolikor se sploh praznuje-
jo, smejo praznovati uradniki samo po
svoji veroizpovedi in se ne sme več
dogajati, da bi praznovali uradniki ene
veroizpovedi praznike svoje in drugih
ver, kakor se je to doslej često dogaj-
alo.

Zakon o poslovnem redu državnega
sveta in upravnih sodišč, ki pride na

razpravo na jutrišnji seji VZS, fiksira
samo sedanje stanje v skladu s spre-
membami po 6. januarju.

Vrhovnemu zakonodajnemu svetu je
bil nadalje predložen zakon o spre-
membah čl. 101 invalidskega zakona. Iz-
prememba se glasi: Kot siromašne
osebe v smislu invalidskega zakona z
dne 17. novembra 1925 se smatrajo one
osebe, ki ne plačujejo letno nad 20 Din
poslovnega ali neposrednega zemlji-
škega davka brez desetinskega poveša-
nja na poslopja, obrate, poklice. Davek
na dohodke od nesamostojnega dela,
ki se plačuje dnevno, tedensko ali 14-
dnevno, ne vpliva na pravico uživanja
osebne in rodbinske invalidnine, in-
validske podpore in doklade. Tudi davki,
ki jih sedaj plačujejo invalidi od svojih
plač, penzij in doklad, ki jih spre-
jemajo iz državne blagajne, nimajo
vpliva na pravico uživanja invalidni-
ne. Ta zakon stopi v veljavo s 1. aprila.

Audijenca dr. Kumanudija

Beograd, 22. marca. 6. Danes dopoldne od
11. do 12.30 je bil v audijenci na dvoru za-
stopnik zunanega ministra dr. Kumanudij,
ki se je včeraj vrnil iz Zeneve. Poročal je
kralju o dogodkih v Zenevi ter o splošni
zunanje-politični situaciji. Istočasno se je
mudil pri ministru dvora in pomočniku zu-
nanjega ministra češko-lovaški poslanik g.
Seba.

Ukinjeni honorarji za neobli- gatne predmete

Beograd, 22. marca. 6. Z novim prora-
čnom prosvetnega ministrstva bodo odpravi-
ljeni honorarji za vse neobligatne predmete
razen petja. Drugi neobligatni predmeti se
bodo mogli podučevati le, če bo dotični učitelj
ali profesor podučeval brezplačno, ali
pa če bodo učenci sami pripravljali, plače-
vati mu primeren honorar.

Ves svet se klanja manom maršala Focha

Sožalne izjave francoskih in tujih dostojanstvenikov — Pogreb
maršala je določen za torek

Pariz, 22. marca. 1. Včeraj je bilo truplo
maršala Focha prenešeno v dvorano v pri-
tičju ki je okrašena z amblemi žalosti in
obita s črnim blagom. Maršal leži v krsti
gologlav, oblečen v sinjo uniformo, preko
nog pa ima pozrnen plašč v katerem je
ob koncu vojne zmagoval korakal v Metz.
Na blazinici poleg trupla so izložena šte-
vilna odlikovanja pokojnikova med temi
tri maršalske palice: francoska angleška in
poljska. Njegovo lice je mirno, samo ene-
rgične poteze so dohile o smrti ostrejši po-
udarek. Sinoči so od 15 do 20 ure prvič
imeli pristop množice naroda, ki so v ne-
prekinjeni vrsti defilirale pred pokojnikom.
Predsednik republike je že dopoldne poča-
stil maršalovo truplo in izrazil globoko so-
žalje vsega naroda prizadeji rodbini. Kma-
lu nato se je pojavil Georges Clemenceau,
ki je globoko zanjen dle časa gledal mar-
šalu v obraz in pri odhodu zamrmral z ža-

lostnim in zamolkim glasom: »S takimi so-
delavci smo morali zmagati!«. Ob 11. uri
dopolodne je prisel ameriški general Per-
shing, ki se je poklonil mrtvemu junaku v
imenu ameriške vojske. Proti večeru pa so
načeli prihod belgijskega kralja Alberta,
ki je posebno ganjen izrazil svoje sožalje
rodbini in francoskemu narodu nad bridko
izgubo.

Razen tega so prišli pokropit pokojnika
maršal Joffre, ameriški poslanik Eric, ita-
lianski poslanik Manzoni, papeški nuncij
mons Maglione in vsi vojaški atašeji akre-
ditirani pri francoski vladi.

Krsta s pokojnim maršalom bo izpostav-
ljena v nedeljo in ponedeljek pod slavo-
čkom zmag, v torek pa bo pokopan v in-
validskem domu. Od pokojnika se bo po-
slavil v imenu naroda samo predsednik
vlade Poincaré. Njegov govor bo edini med
vso pogrebno ceremonijo.

Naša delegacija na maršalovem pogrebu

Delegacijo vodita vojni minister in šef generalnega štaba

Beograd, 22. marca. p. Nocoj je bila
sestavljena delegacija, ki bo zastopala
našo državo na pogrebu maršala Fo-
cha v Parizu. Delegacijo tvorijo mini-
ster vojske in mornarice general Had-
žić, načelnik generalnega štaba general
Pešić, generalštabni polkovnik Mita
Živković in generalštabni podpolkovnik
Skekić. Z delegacijo odputuje tudi en
vod kraljeve garde v polni bojni opre-

mi. V Parizu bivajoči naši aktivni in
rezervni oficirji so dobili nalog, da se
udeležijo pogreba maršala Focha. Dele-
gacija odputuje iz Beograda jutri ob 16.
s simplonskim ekspresom. Naša vlada
je nujno zaprosila italijansko vlado za
dovoljenje, da sme naša vojaška dele-
gacija potovati preko Italije s svojo
opremo.

Dr. Seipel demantira vesti o demisiji vlade

Vse težkoče bodo rešene v parlamentu — Niti plebiscita, niti
predčasnih volitev ne bo

Dunaj, 22. marca. Na krščansko social-
nem zborovanju v okraju Wieden je go-
voril zvezni kancelar dr. Seipel o političnem
položaju. Njegovim izjavam se pridaja ve-
lika važnost. Dr. Seipel je izjavil, da so vse
vesti o predstojeci demisiji vlade neres-
nične. Poudarjal je, da se je vladna koa-
licija sicer v zadnjem času borila s precej-
šnjimi težkočami in je bilo prišlo do resnih
konfliktov med krščanskimi socialci, vele-
nemi in kmetjsko zvezo v teh diferenca-
ci, so se te tilake šolskega vprašanja in refo-
me braka pa krščanski socialci niso mogli

popustiti od svojih katoliških načel. O ljud-
skem glasovanju in o novih volitvah je iz-
javil dr. Seipel, da se glede stanovanjske-
ga vprašanja ne more izvesti ljudsko glosa-
vanje. To vprašanje mora rešiti parlament,
zato se bodo s socialnimi demokrati glede
tega vprašanja še dalje vršala gojanja.
Kar se tiče novih volitev, je kancelar mne-
nja, da je treba izogniti se predčasnim vo-
litvam. Ako bo potrebno, bo prišel sedajil
parlament, da sam reši ostanje težke
vprašanja. Koalicija meščanstva doslej ni-
kako še ni oslabiljena.

Trockij o svojem sporu s Stalinom

Opozicija je za čisti evanđelji komunizma, vlada pa ga hoče
prilagoditi ruski miselnosti

Köln, 22. marca. d. »Rheinisch - West-
fälische Zeitung« objavlja daljši intervju s
Trockim, v katerem je izjavil le-ta, da
med pristaši Trockega in Stalina ni nikake
borbe za vodstvo komunistične stranke
Rusije v smeri kakih osebnih aspiracij. Vsa
borba ima čisto načelne vzroke glede na-
zorov o načinu izvajanja komunističnega
programa. Stalin je v bistvu zastopnik na-
cionalnega ruskega komunizma, dočim so
Trockij in njegovi pristaši poborniki in-
ternacionalnega komunizma. Razlika med obo-
ma grupama je nekažjo ista, kakor je bila
nekoč med boljševiki in menševiki. Oživo-
tvarjenje čisto posebnega nacionalnega ru-
skega komunizma je sprilo ruskih razmer
povsem nemogoče. Poleg tega pa je komu-
nizem evanđelji, ki ne pozna opredelb v
posebne vrste in sisteme. Seveda pa zpet
ni mogoče trditi, da bi bil ruski komu-
nizem v razkorju ali da mu preti skorajšen
propad. Prožnost ruskega komunizma in
njegova razvojna sposobnost je tolika, da
ima še vedno posebne rezerve, ki jih ho-
uporabil v primeru nujne potrebe. Na za-
padu se nadejajo poloma ruskega komuniz-
ma, ker podcenjujejo življenjsko moč tega
sistema. Boljševiška ideja je pač izžubila
na agitacijski moči, toda napačno je raču-
nati na njeno skorajšnjo smrt.

Sovjeti v borbi s senco Trockega

Moskva, 22. marca. (be.) Centralni izvršni
odbor ruske komunistične stranke je sklenil,
da morajo najpozneje do 1. maja vse mestne or-
ganizacije, ki so imenovane po Trockem, premeniti
naslov.
eniat rdgove rdgove mlhc eniat rdgo -ajm

Sovjeti v borbi z verižniki

V Rusiji nastopa veliko pomanjkanje in draginja živil — Dra-
konične odredbe sovjetrov proti spekulantom

Moskva, 22. marca. g. Špekulacije z ži-
vili, napačne vesti o grozeči lakoti in ve-
dno bolj naraščajoče cene so vznemirile
prebivalstvo Moskve in drugih mest. Zato
so razglasila mestna zastopstva stroge za-
jenske odredbe proti vsakemu špekuliranju
z živili in veriženju. Uradniki, ki bi
falsificirali krušne karte ali ki bi jih dajali
osebam, ki do njih nimajo pravice, bodo
kaznovani z ječo do petih let, nato pa iz-
gnani v Sibirijo. Za krušne karte se je pod

roko plačevalo komad do 25 rubljev. Ob-
lasti razmišljajo o racionaliziranju sladkorja,
solni in mila. V enem dnevu se je v Moskvi
prodalo toliko soli, kakor sicer v dveh te-
dnih. V nekaterih prodajalnah sploh ni več
nobenege blaga. V mnogih okrajih so cene
tako poskočile, da delovne mezdje daleko
ne zadostujejo za dnevne potrebe, kar je se-
veda med delavstvom povzročilo veliko ne-
zadovoljstvo.

Krvava bitka med grškimi kmeti

Prebivalci dveh grških vasi so si napovedali vojno zaradi ne-
pravilno izvršen agrarne reforme

Atene, 22. marca. g. Včeraj je prišlo med
prebivalstvom krajev Harvate in Lioposi v
okolici Aten do krvavih spopadov, pri ka-
terih sta bili dve osebi ubiti, več pa težko
ranjenih. Vzrok krvavega konflikta je bila
včeraj izrečena razsodba glede razlašče-
nega ozemlja, ki leži med obojema krajema.
Ena tretjina tega ozemlja je bila prisojena
kraju Harvate, dve tretjini pa bivšemu la-
stniku — pravoslavni cerkvi. Prebivalstvo
Lioposija se je zaradi te razsodbe čutilo

zapotstavljeno in je zgrabilo za orožje.
Korakalo je proti Harvatu in pričelo stre-
ljati na prve harvatske hiše. Prebivalstvo
Harvata pa je tudi naglo poseglo po pu-
škah in odgovorilo z ognjem. Vnela se je
kmalu pravcata bitka. Oddanih je bilo več
sto strel. Bitko je šele prekinila policija
in orožništvo, ki je prihitelo z avtomobili
in razdvojilo nasprotnike. Nekaj oseb je bi-
lo aretiranih.

Zmaga angleške delavske stranke

London, 22. marca. a. Pri nadomestnih
volitvah v okraju Lanark je dobila kandi-
datinja delavske stranke miss Lee 15.711
glasov. Konservativni kandidat lord Scowee
je dobil 9133. liberalna kandidatinja miss
Nitehell pa 2488 glasov.

Dve novi jadranski ladji

Split, 22. marca. 6. Jadranska in Dubro-
vačka plovnitva bosta še tekom letošnjega
leta nabavili vsaka po en nov parnik za
obalni promet. Jadranska plovnitva se je že
obrnila na dvorno pisarno s prošnjo za do-
voljenje, da bi smela novi parnik krstiti na
ime v. estolonaslednika Petra.

V pričakovanju obiska ministra Karapanosa

Grški zunanji minister bo potoval v Beograd preko Ljubljane in bo od Rakeka dalje gost naše vlade - Odločilna pogajanja za prijateljski pakt

Beograd, 22. marca. p. V zunanjem ministristvu se vrše priprave za sprejem grškega zunanje ministra Karapanosa, ki pride v Beograd kot gost naše vlade. Nocoj je odpotoval na Rakek uradni zunanji ministristva Kosta Pavlovič, ki bo na meji sprejel ministra Karapanosa in ga spremil do Beograda. Železniška uprava je dala Karapanosu na razpolago poseben salonski vagon, ki je tudi že dirigan iz Beograda na Rakek.

Skupno s Karapanosom prideta v Beograd tudi grški poslanik v Parizu dr. Politis in tajnik našega zunanje ministristva dr. Subotić, ki sta sodelovala v Ženevi pri pogajanjih za sklenitev konvencij. Karapanos ostane v Beogradu do srede in se bodo za časa njegovega bivanja v Beogradu nadaljevala pogajanja za sklenitev prijateljskega pakta z Grčijo.

Včerajšnje vesti, da bo prijateljski pakt z Grčijo podpisan v nedeljo, so se izkazale za preuranjene in so temeljile na nespornosti med novinarji in zunanjim ministristvom.

dr. Kumanudijem povodom njegovih izjav o priliki včerajšnjega sprejema na kolodvoru. Pogajanja za sklenitev pakta še niso zaključena ter še vedno ni dogovorjeno, po katerem vzorcu naj se sklene pakt. Jugoslavija je slej ko prej mnenja, da bi naj služil za vzorec jugoslovensko - francoski pakt, dočim predlaga Grčija, da bi temeljil na grško - italijanskem paktu.

Kakor pa poročajo iz Aten, je grški ministristki, predsednik Venizelos izrazil željo, da bi se vršil svečani podpis pakta na grški narodni praznik 25. marca, vendar pa je zelo domnevno, ali bo mogoče že do takrat urediti vsa še nerešena vprašanja.

Danes se je vrnil iz Pariza francoski poslanik na našem dvoru Dard. Popoldne je posetil zunanje ministristvo dr. Kumanudija, s katerim je imel daljšo konferenco. Pri dr. Kumanudiju so bili tudi madžarski poslanik Forster in angleški poslanik Kenard. Poseta g. Darda in Kenarda se spravlja v zvezo s pogajanjimi med našo državo in Grčijo.

Pred obnovo pogajanj z Vatikanom

Po zagrebških informacijah je pričakovati v najkrajšem času obnovo pogajanj za sklenitev konkordata

Zagreb, 22. marca. r. »Narodna Politika« objavila je po informacijah iz ministristva ver naslednjo vest:

»Dobro se, da je vprašanje sklenitve konkordata s Svetem stolico prišlo v končni štadij, ker je to vprašanje v zvezi z važnimi drugimi vprašanji notranje in zunanje politike. Kar se tiče naše zunanje politike, je znano, da si dandanes vse države prizadevajo stopiti s Svetom stolico v redne diplomatske odnose na podlagi konkordata. To je zlasti opaziti na Poljskem, Češkoslovaškem in na Madžarskem. Tudi v Franciji so bili baš te dni spravi zelo važni zakoni o kongregacijah. Čelo na Angleškem vlada razpoloženje, da se Vatikanu prizna ona avtoriteta in oni vpliv, ki mu greta

glede na njegovo mednarodno pozicijo. Vprašanje našega konkordata je postalo še bolj aktualno po sklenitvi lateranske pogodbe. Jasno je, da si bodo sedaj tudi naši državni prizadevali, da čimprej uredi odnose s Vatikanom, kar je mogoče le na podlagi konkordata. Sklenitev konkordata pa narekujejo tudi notranje politični razlogi. Na dnevnem redu so razni verski zakoni, medverski zakon, zakon o šolah, ureditev bračnega prava, praznovanje cerkvenih praznikov itd. V zunanem ministristvu se že vrše priprave za obnovo konkordatskih pogajanj, ki so pričela že leta 1925. v Rimu med našo delegacijo in Vatikanom.

Po pirotski konferenci

Konferenca med bolgarsko in našo delegacijo v Pirotu je zaključena in pogajanja so po tritedenskem trajanju končana.

Poročila so naglašala ves čas, da se vrše razgovori zelo prijateljsko in da vladajo med delegati obeh držav zelo dobri odnosi. Spriči napete atmosfere, ki je značilna za vse jugoslovensko-bolgarske odnose, je že to poročilo nekaj ugodnega in pa pravico moremo vzeti že samo dejstvo direktnih pogajanj za ugodno znamenje.

Seveda pa je simpatičen potek pirotskih pogajanj v zvezi s stvarno razgovorov samih. Kakor se je izvedelo tekom konference in kakor odseva tudi iz uradnih komunikacij, se je v Pirotu urejal predvsem in skoro samo vprašanje najnormalnejšega lokalnega prometa čez mejo. Gre za ono obsejno prebivalstvo, ki je prišlo spriči novih meja v neprijeten položaj, da jim je državna meja razdelila posestvo na dva dela, katerih eden je ostal v Bolgariji, drugi pa je pripadel Jugoslaviji. Spriči težav pri prestopanju meje so imeli kmetje tolike težave, da je marsikateri kmet moral pustiti nekatere svoje njive neobdelane, odnosno da ni mogel pospraviti svojih pridelkov, kakor bi bilo treba. Regulirala so se tedaj mejna vprašanja, ki se tičejo dvolastnikov.

Ta vprašanja gotovo niso problem nepremostljivih težkoč, osobito ko ne gre za politične stvari, marveč samo za zadeve, ki so v bistvu gospodarske prirode. Vrh tega gre razen v Strumiški dolini za mejne sektorje pri Bosilgradu, pri Caribrodnu in ob spodnjem Timoku, ki ne spadajo k Makedoniji, kjer postanejo vse obsejne zadeve, tudi ekonomske, nehotne - politične.

Poročila navajajo, da se je v Pirotu dosegel sporazum. Delegaciji sicer nista imeli polnomočja in rezultate dogovorov morata še potrditi naša in sofijska vlada. Ali dvoma ne more biti, da se bo potrditev izvršila brez komplikacij, kar izhaja že iz prirode stvari same. O končnem uspehu sedaj skoro da ne moremo dvomiti.

Seveda nas zanimajo pri tem še druge stvari. Pričakovalo se je, tudi v inozemstvu, da se bodo v Pirotu diskutirala tudi druga vprašanja, in sicer ona, radi katerih je naša država zaprla mejo napram Bolgariji. Ta vprašanja se tičejo prestona čez mejo za druge potnike, ne morda obsejne prebivalce, tičejo se kratkoročnih mejnih incidentov, ki nastajajo radi komitske akcije. V tem je vir nesporazuma med Jugoslavijo in Bolgarijo in pravi vzrok vseh mejnih konfliktov. Ako bi se v Pirotu razpravljalo tudi o tem problemu in bi se našel modus za preprečitev ali vsaj za mirno poravnavo mejnih incidentov te vrste, potem bi morali reči, da se je storilo ogromno delo, da se je naša osnova za trajno izboljšanje odnosov med sosednjimi državama. Vsakdo je pri tem mislil na način reševanja sličnih konfliktov, kakor sta ga sklenili Grčija in Bolgarija, ki sta v ta namen poklicali nevtralne švedske oficije, da kontrolirajo obsejni promet, ali bolje, da skrbijo za mirno aplanačijo eventualnih obsejnih incidentov.

Toda reševanje problemov te vrste je eminentno politična zadeva, med Ju-

goslavijo in Bolgarijo pa gotovo še precej težje nego med Bolgarijo in Grško. V Pirotu se, kakor je podoba, to vprašanje ni niti načelo; kako bo z njim v bodočnosti, se iz dosedanjih poročil ne da razvideti. Jasno pa je, da bo moralo priti na program direktnih pogajanj prej ali slej, saj zavisi od ureditve teh problemov zelo mnogo na Balkanu.

Tudi trgovinska pogajanja so se imenovala v zvezi s pirotsko konferenco. Trgovinske pogodbe si žele tako na naši kot na bolgarski strani. Prav imajo sicer oni, ki pravijo, da se praktično od nje ne more mnogo pričakovati, zakaj obe državi sta agrarni in precej slične gospodarske strukture, vendar normalizacije trgovinske pogodbe ni podcenjevati. Z njo bi se medsebojni odnosi v gospodarskem pogledu postavile na normalno osnovo, kar bi k stvarnemu zblizanju ipak mnogo pripomoglo in končno bi se že našle točke, v katerih bi se državi mogli medsebojno spopolnjevati.

Kljub vsemu pomenilo uspehi pirot-

ske konference korak dalje k izboljšanju jugoslovensko-bolgarskega razmerja in upamo da jim bodo prej ali slej sledili tudi uspehi v bolj kompliciranih področjih.

Zdrava lekcija zahrbtnim denuncijantom

Zagreb, 22. marca. n. V današnjih »Narodnih Novinah« je izšel uradni razglas velikega župana zagrebške oblasti, ki pravi med drugim: »Povodom sprememb v posameznih občinskih upravah in premešljanju občinskega uradništva, dobiva veliki župan neštevilno anonimnih prijavi proti posameznim občinskim odbornikom in uradnikom. Vsak državljani ima pravico opozoriti oblasti na nekorrektnosti posameznih javnih funkcionarjev. Toda dolžnost vsakega prijavnika je, da svojo prijavo utemelji s konkretnimi podatki, pred vsem pa da jo podpiše s polnim imenom. Nepodpisane prijave ne morejo služiti za podlago uradne preiskave.«

Konferenca zastopnikov premogokopnih podjetij

Beograd, 22. marca. p. Danes se je vršila seja uprave združenja premogokopov v Jugoslaviji. Na seji so razpravljali o težkočah, katerim se mora boriti ta industrijska panoga ter se posvetovali o ukrepih, ki bi jih bilo treba podvzeti v zaščito domačih premogokopov. Obširna razprava se je vršila o železniških tarifah, o konkurenci inozemskega premoga ter o davčnih bremenih. Določena je bila posebna deputacija, ki bo posetila posamezne ministristve, jih informirala o željah in zahtevah premogokopov ter prosila za primerno podporo domačega premogarstva.

Zahteva po znižani tarifi za vino

Beograd, 22. marca. p. Organizacije vinogradnikov so poslale ministristru trgovine obširno spomenico, v kateri opozarjajo na rapidno nazadovanje izvoza jugoslovenskih vin kot posledice prevelikega poštovanja vinogradištva pri sklepanju trgovinskih pogodb. Ker storjenih napak ne bo mogoče tako hitro popraviti, a na drugi strani postaja kriza vinogradištva vedno občutnejša, predlagajo vinogradniki, naj bi se s primerno znižano železniško tarifno politiko pospeševal izvoz domačih vin. Edino na ta način bi bilo za enkrat mogoče dvigniti konkurenčno zmoglost jugoslovenskih vin na inozemskem vinem trgu.

Proračun končno odobren

Beograd, 22. marca. p. Na včerajšnjem kronskem svetu je bil obnem s vladnim delovnim programom definitivno odobren državni proračun za leto 1929-30. Proračun bo v obliki zakona podpisan od kralja 27. t. m., nakar bo 30. marca objavljen v »Službenih Novinah«. Finančni ministristvo bo najbrže jutri popoldne sprejel novinarje ter jim podal obširnejši ekspozé o sestavi proračuna.

Katera ministristva bodo ukinjena?

Beograd, 22. marca. p. Listi doznajajo o načrtu zakona glede vrhovne državne uprave, o kateri je razpravljali sinočnji ministristki svet na dvoru, da bodo definitivno ukinjena štiri ministristva, in sicer ministristvo za agrarno reformo, za narodno zdravje, za vere ter ministristvo pošte in brzojava. Ta ministristva se spoje z ministristvi, kakor smo včeraj poročali.

Uveljavljenje pravnih konvencij z Avstrijo

Beograd, 22. marca. p. Danes so stopile v veljavo konvencije o pravnem obveščenju med našo državo in avstrijsko republiko, ki so bile sklenjene meseca maja lanskega leta. Na podlagi teh konvencij bodo lahko naša sodišča direktno korespondirala z avstrijskimi sodišči v zadevah medsebojne pravne pomoči.

Težave zionistov s Palestino

Eden od učinkov svetovne vojne je tudi ustanovitev židovske države v Palestini. Palestina naj se obnovi kot židovska dežela; vanjo naj se naseljujejo židje iz vsega sveta in tu naj se osnuje židovski nacionalni organizem. Naj se stvori židovski narod kot v svojem domu.

Vendar je obnova židovstva mnogo težavnejša stvar, nego so si mnogi predstavljali. Težava je že v tem, da tvorijo Arabci-muslimani ogromno večino domača devet desetih prebivalstva v deželi in gledajo sevelikim nezadovoljstvom doseljenca. Ali ker stoji za židji angleška oborožena sila, jim arabski odpor ne more biti nevaren.

Večje težave so na finančni strani. Doseljenici so doma samo siromašni židje, največ iz vzhodne Evrope, kjer je, kakor znano, poleg premožnih židov mnogo večje število povsem siromašnega proletarijata, ki nima ničesar. Taki priseljenec Palestine ne more ničesar nuditi, zakaj to je dežela, ki se da kultivirati samo z ogromnimi investicijami. Poleg njih prihajajo v deželo intelektualci, ki se jim ne da odreči idealizem, ki pa razen s svojim znanjem ne premorejo mnogo. Kolonizacija in kultivacija Palestine je tedaj navezana na finančno pomoč izven dežele bivačih židovskih krogov.

Ta pomoč pa doteka zelo slabo, gotovo pa v manjšini meri, nego je potrebno za uspeh židovskega nacionalnega podjetja.

Pričetek židovske obnove v Palestini je zgrajen na znameniti deklaraciji angleškega vnanjega ministra Balfoura, ki je izročila vodstvo te akcije zionistični organizaciji. Ta se je konstituirala kot Jewish Agency, to se pravi kot izvršilni organ vsega židovstva, ki hoče nacionalizirati deželo. Ker pa so samo zionisti principielno za to podjetje, so ohranili vodstvo palestinske kolonizacije sami. Ravno zaradi tega pa so nastale težave.

Zionisti so namreč med židi še vedno v manjšini in tvorijo razmeroma zelo majhne skupine v vseh državah. Zato ne razpolagajo z znatnejšimi sredstvi in jih kljub intenzivni propagandi ne morejo zbrati. Židje-nezionisti se celo boje, da bi jim pristanek na zionistično gibanje še bolj otežil položaj med narodi, med katerimi bivajo. Zato se drže ob strani in tudi na Balfourjevo deklaracijo niso pristali ter seveda niso zastopani v Jewish Agency. S tem pa stoji ob strani lahko se reče, domala ves svetovni židovski kapital.

Obnova Palestine je spriči tega v krizi. Da si pomorejo iz nje, so zionisti pričeli z akcijo, da pritegnejo tudi nezioniste in jih seveda za to pristopijo tudi v Jewish Agency, kjer so pridobili skupino Marshall, toda morali so ji dovoliti polovico sedežev v J. A. To pa je poglavo v opozicijo velik del zionistov samih, opozicija je odločno proti novi akciji, smatrajo jo za nesmiselno, češ da razkrajja zionistično organizacijo in da pomeni dejansko resignacijo na zionizem. Vendar je bila večina akcijskega komiteja za novo smer, v nadi, da se ji s tem posreči priti do denarja.

Pogodba s skupino Marshall naj bi služila za primer, po katerem je treba postopati tudi v drugih državah ter pritegniti tudi nezioniste drugod na sodelovanje v obnovi Palestine. O stvari se je pričela po časopisni diskusiji, v kateri pa mnogi židje iz zgoraj navedenih razlogov odklanjajo zionizem in zato tudi niso vneti za zionistično podjetje v Palestini. Zato bo uspeh menca manjši, nego si zionisti želijo. Židovski krogi, ki se ne marajo ločiti od narodov, med katerimi živijo in pripadajo potentatim asimilantom, so še vedno v večini in svoje taktike tudi v bodoče ne mislijo opustiti. Vrh tega se pričakuje, da se Palestina prej ali slej spremeni iz mandata v angleški dominion kar ima za njihovo taktiko tudi mnogo pomena.

Treba je priznati, da se je v Palestini doslej že mnogo storilo. Toda tempo nadaljnjih uspehov je odvisen od uspeha v Ameriki pričetke akcije, ki pomeni kompromis med nacionalističnimi zionisti in asimilanti. Ta akcija pa je ipak še zelo problematična.

Pomirjenje med Vatikanom in Češkoslovaško

Rim, 22. marca. p. Radi objube predsednika republike dr. Masaryka češkoslovaškimi Orlom, da se bo udeležil njihovega letošnjega zleta, pišejo tukajšnji listi, da je prišlo že do znatnega pomirjenja med Vatikanom in Češkoslovaško. V vatikanskih krogih se govori, da bo v kratkem prišlo do obnove pogajanj glede ureditve odnosov s Vatikanom.

Češki Nemci skrunijo spomin Focha

Praga, 22. marca. h. Pri današnji otvoritvi deželnega zbora, je predsednik v svojem govoru omenil smrt francoskega maršala Focha. Komaj je izgovoril ime generala, so že pričeli Nemci razgrajzati in protestirati. Poslanec dr. Rosche, ki je svoj čas izstopil iz nemškonalionalne stranke in veljal za zmernega poslanca, je posebno glasno protestiral proti temu, da se je v deželnem zboru dala počast umrlemu generalu. Označil je to kot razžalitev. V mestnem zastopstvu so komunisti priredili slične scene.

Požar sredi Beograda

Beograd, 22. marca. p. Danes popoldne je nastal v Uzun-Mirkovičevi ulici v Beogradu velik požar, ki bi lahko postal katastrofa, če bi ne bilo uspešno ognja omejit. Iz še nepojasnjenega vzroka je nastal ožen v skladišču fotografskega materiala, ki se nahaja v tej ulici v neki dvorišni zgradbi. Ogenj se je bliskovito širil ter v par minutah zajel vse poslopje. Le z največjim naporom so gasilci preprečili, da se požar ni razširil na sosedna poslopja, kar bi lahko dovelo do katastrofe. Skladišče z vso zalogo je pogorelo do tal. Škoda cenijo nad 1 milijon in je deloma krita zavarovalnico.

Žrtve ameriške rudniške nesreče

Parnas, 22. marca. s. Dosedaj pogrešno pri eksploziji v rudniku pri Parnasu 10 oseb. Potemtakem je 31 mrtvih in pogrešanih.

Velika stanovanjska debata v ljubljanskem občinskem svetu

Žalna manifestacija za maršalom Fochom — Proračunska razprava odgojena — Občinski svet za podaljšanje stanovanjske zaštite in maksimiranje najemnin

Ljubljana, 22. marca. Malo po 5. uri je župan dr. Pu. otvoril sejo in sporočil, da je prejel od maršala dvora dopis z zahvalo Nj. Vel. kralja za udanostne pozdrave o priliki zaprisege na prvi seli nove občinske uprave, obnem s sporočilom, naj se zahvala in žele Nj. Vel. za pricviti Ljubljane sporoče celokupnemu prebivalstvu. Nadalje je sprejel župan tudi dopis ministristke, predsednika generala Živkovića, v katerem sporoča tudi svojo zahvalo na pozdrave ob isti priliki in svoji želje za napredek občine.

Počastitev maršala Focha

Pred prehodom na dnevni red se je župan v vnešenih besedah spominal maršala Focha, ki leži v tem hipu na mrtvaškem odru in ki je bil velik prijatelj naše države. Zato je potrebno, da se tudi občinski svet v imenu Ljubljane pridruži spoštni žalosti francoske države s svojim sožaljem ter da izraza temu čustvu. Občinski svetniki, ki so županove besede poslušali stoje, so ob njegovem zaključku zaklicali spominu velikega maršala trikratni »Slava!« Predsedstvu mestne uprave v Parizu sporoči brzojavno sožalje.

Razprava o proračunu odgojena

Današnja seja bi imela biti proračunska seja. Z ozirom na to pa, da so razni obč. svetniki izjavili, da niso mogli dovolj pručiti predloženega proračuna, se je obrnil včeraj župan brzojavno na finančnega ministristra in posredoval tudi po velikem županu, da bi se rok za sprejetje proračuna podaljšal. Danes popoldne je župan prejel obvestilo, da je finančni ministrist podaljšal rok za odobrenje mestnega proračuna do konca aprila. Tako se bo mogel finančni osek ponovno baviti s proračunom, upoštevati predložene želje in pomisleke ter o njih poročati na proračunski seji občinskega sveta, ki bo okoli 15. aprila.

Odsek za reorganizacijo občinske uprave

Občinski svet je prešel na naslednjo točko, namreč na volitev članov reorganizacijskega odseka, ki je bil že sklenjen v zadnji seji. Soglasno so bili izvoljeni občinski svetniki dr. Gregorič, I. Hribar, Jeglič, Turk, Lukan, prof. Rožič, Likar, dr. Bohinjec, Urbas. Župan je prekinil sejo, da se odsek konstituirata ter je po zapetni otvoritvi naznanil, da si je reorganizacijski odsek izbral za načelnika prof. Rožiča, za podnačelnika pa dr. Bohinjca.

Za podaljšanje stanovanjskega zakona

Obč. svetnika Likar in Miklošič sta predložila nujni predlog, naj se obč. svet izreče za podaljšanje veljavnosti stanovanjskega zakona preko 1. maja t. l. in predloži na ministrista socialne politike posebno spomenico. Razprava je bila zelo živahna. Predlagatelj obč. svet. Likar je motiviral svoj predlog s tem, da se stanovanjske prilike od lanskega leta niso bistveno izpremenile. Dolžnost občinskega sveta je, da opozori ministrista za socialno politiko, da ni še čas, da bi se stanovanjska zaštita ukinila. Obč. sv. dr. Bohinjec je v daljšem govoru zagovarjal predlog z motivacijo, da je bila privatna inicitativa v stanovanjski akciji malenkostna, ter da je pomikanje stanovanj še veliko. Morda so velika in obsejna stanovanja že na razpolago, a manjša malih stanovanj za maledga človeka. Jasno je, da je socialna zaštita stanovanjskih najemnikov neobhodno potrebna, zato misli, da občinski svet ne more brezbržno preko te potrebe. Obč. sv. Olup je mnenja, da bi bila nesreča ne samo za hišne posestnike, nego tudi za stanovanjske najemnike, ako bi se zakon o zaštiti podaljšal. Obč. sv. Likozar, načel-

Bela Kun o svoji nekdanji slavi

Moskva, 22. marca. d. O priliki desetletnice boljševiške revolucije na Madžarskem, prinašajo listi članke Bele Kuna, ki navaja kot vzrok pomanjkanja boljševiške akcije na Madžarskem strnjeni nastop vseh zapadnih veselih proti sovjetizirani Madžarski. Te so osredotočile na njo ves svoj srd, ki bi ga sicer morala občutiti sovjetska Rusija. Poleg tega se komunisti ni mogli ukoreniniti v sosednih državah Madžarski socijalisti so pa stopili na stran buržoazije in izdali delavsko stvar.

Razkroj čl. komunistične stranke

Praga, 22. marca. g. Razkroj češkoslovaške komunistične stranke vedno bolj napreduje. Celo boljševistično orijentirana strankina centrala priznava, da je komunistično delavstvo uporabljivo samo za sprejemanje resolucij, kar pomenja pojezanje revolucionarnega duha med množicami. Zaradi tega se bavi resno z mislijo ustanoviti novo komunistično delavsko zvezo, v kateri se nadeja zbrati najmanj 50 odstotkov dosedanjih komunistov. Po oficijelnih izjavah stranke, je treba prišteti dve tretjini in komunističnih poslancev po poziciji. Strankino vodstvo računa, da bo lahko pri prihodnjih volitvah rešilo 60 odstotkov glasov.

Glad v belgijskem Kongu

Bruselj, 22. marca. (be). V pokrajinah Runda in Urundi v belgijskem Kongu je izbruhnila silna lakota. Prebivalstvo zapušča svoje vasi in se seli v druge pokrajine.

Mississippi ruši nasipe

Newyork, 22. marca. d. Ker je Mississippi narastel zelo nad normalo so se porušili nasipi šest milj severno od Luineya v državi Illinois. Voda je v par urah poplavlila nad 90.000 oravov plodne zemlje in celo vrsto naselbin. Škoda je zaenkrat še nepregledna.

Budimpešta, 22. marca. s. Občini Vilkegrad in Duna-Bogdara sta deloma pod vodo. Izpod Budimpešte se ledene mase na Dunavu že pomikajo dalje.

nik občinskega stanovanjskega odseka, se je toplotno zavzel za podaljšanje stanovanjske zaštite in navedel mnogo primerov iz svoje prakse, ki direktno kriče za tem. Nad 450 uradniških družin, ki so bile do sedaj zaščiten, se je obrnilo na magistrat za zaščito. Uradniki, ki imajo 2.000 do 2.400 Din mesečne plače, mora plačevati 1.000 do 1.400 Din mesečne najemnine. Govornik obžaluje, da niso hišni posestniki vsi držali besede, ko so obljubljali, da ne bodo šli čez zlato pariteto, temveč, da je več neko polovica hišnih posestnikov prekoračila to mejo, nekateri celo na trikratno zlato pariteto. V dokaz naveda primere, ko se je za uradniška stanovanja plačevalo pred vojno po 100 do 110 kron na kvartal, in bi torej zlata pariteta znašala 1.000 do 1.200 Din na tromesečje. Za taka stanovanja pa se zahteva danes mesečno od 1000 do 1.200 Din. (Nekateri obč. svetniki oporekajo.) Likozar: V enem tednu vam lahko povem vsa imena tih hišnih posestnikov, ako želite. Tudi v interesu trgovcev in obrtnikov je, da se zakon podaljša. Prej je uradniški porabil eno petino do eno četrtino svojih prejemkov za stanarino, danes mora zato trževalci eno tretjino do ene polovice. H koncu je apeliral govornik na občinske svetnike, da izvršijo socialno delo, ako glasujejo za to, da se zakon podaljša.

Obč. svet. Jeglič je mnenja, da ne bo nič boljša, če se zakon leto za letom podaljša. On je za svobodo v razpolaganju s stanovanji, pač pa naj se prime onega, ki navija najemnine, kakor navijačec živil. Zato je za maksimiranje najemnin. — Obč. svet. Urbanič se kot državni namestnik pridružuje predlogu z dostavkom, naj se najemnine cene maksimirajo. — Obč. svet. Rutar tudi toplotno priporoča predlog. Isto je storil obč. svet. Urtnik, ki je mnenja, da je treba osebne interese zastopavljati javnim interesom. V zadnjih letih se je komaj gradilo za tekoče potrebe. Kriza ne bo večno trajala, nego je pričakovati v letih 1935 do 1945. bistvenega zboljšanja. V interesu občine je, da se stanovanjska zaštita podaljša, najmanj pa naj se najemnine maksimirajo na znosljivo mero. — Obč. svet. dr. Gregorič je predložil spreminjalni predlog, naj se občinski svet izreče, da se stanovanjski zakon s 1. majem ukinde, a vsako navljane najemnine preko zlate paritete naj se kaznuje kot odušstvo. — Obč. svet. Rebek se pridružuje predlogu dr. Gregoriča, obč. svet. Miklošič in Rupnik toplotno zagovarjata Likarjev predlog in navajata oba večje število konkretnih slučajev, ki govorijo za ta predlog. — Obč. svet. dr. Jerič ni v načelu proti predlogu, pač pa pogrša dokaze, da bo s tem v resnici pomagano stanovanjski bedi. On smatra dr. Gregoričev predlog za utemeljen, naj se vrši uradna kontrola najemnin. Končno besedo ima predlagatelj obč. svet. Likar, ki se izjavlja proti spreminjalnemu predlogu obč. svet. dr. Gregoriča, pač pa pristaja na maksimiranje najemnin. Zaščita ne bo ovrnila dotok kapitala, ker nove zgradbe niso zaščiten.

Glasovalo se je najprej o prvem delu Likarjevega predloga, naj se stanovanjska zaštita podaljša preko 1. maja. Predlog je bil sprejet z 31 proti 15 glasovom. O drugem delu predloga, naj se najemnine maksimirajo, se je obč. svet. dr. Gregorič izjavil, da on vzdržuje maksimiranje le pod pogojem, da se stanovanjska zaštita ukinde. V sled tega je po prejšnjem glasovanju odpadel njegov predlog, obč. svet. Likar je svoj predlog na maksimiranje cen umaknil, pač pa je obč. svet. Urbanič vzdržal svoj predlog glede maksimiranja najemnin v smislu, da se vsako prekoračenje najemnin preko zlate paritete kaznuje kot odušstvo. Ta predlog je bil sprejet z 42 proti 4 glasovom.

Drugi nujni predlog obč. svet. Urtnika, naj se za odpravo stanovanjske bede uvede nova davščina na dobičke iz devalvacije hi-polek, je bil izročen finančnemu odseku.

Ob 7. zvečer je bila javna seja zaključena in po kratkem odmoru odprta tajna seja.